No. 58. 1844.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk

NIEUWS-BLAD.

ZONDAG 19 MEI.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 16den Mei.

Eergisteren heeft de minister van Marine aan de Kamer der Pairs een ontwerp van wet aangeboden, strekkende tot het nemen van voorbereidende maatregelen omtrent de afschaffing der slavernij in de fransche kolonien. Dit ontwerp stelt eene nieuwe regeling voor, 1°. van het voedsel en onderhoud der slaven; 2°. van de wijze van straffen; 3°. van de vaststelling der werk- en rusturen; 4°. van het huwelijk der slaven en hun godsdienstig onderwijs, en 5°. van de verdiensten der slaven en het regt om zich vrij te koopen.

De kamer der pairs heeft eergisteren, na langdurige beraadslagingen, het 17de artikel der wet op het middelbaar onderwijs aangenomen, waarbij voor de leeraars op middelbare scholen de verpligting wordt vastgesteld, om het bewijs te leveren, dat zij in Frankrijk hunne studien hebben volbragt. Uit den geheelen loop dezer beraadslagingen is gebleken, dat men ook door die bepaling wil verhoeden, dat Jezuïten, die in Zwitserland hunne opleiding hebben genoten, zich in Frankrijk van het onderwijs der jeugd meester maken.

In de zitting van gisteren heeft de discussie hoofdzakelijk geloopen over het Art. 20. Bij dit artikel wordt aan de vaste hoogleeraren in de faculteiten der letteren en wetenschappen het uitsluitend regt toegekend, om de examina voor het baccalaureaat af te nemen. De partij der geestelijkheid heeft zich niet tegen het beginsel dezer bepaling verzet; alleen heeft de graaf *Montalembert* een' uitval tegen de partijdigheid der hoogleeraars gedaan. Daarentegen heeft de heer *Cousin* een amendement voorgedragen, dat ook den geagregeerden professoren bovenvermeld regt zou toekomen, doch de kamer heeft zich met het gevoelen der commissie vereenigd. Deze had voorts bij het artikel nog eene bepaling gevoegd, uit begeerte om de onpartijdigheid der examina's een' nog grooteren waarborg te geven, dat namelijk de leden van den Akademischen raad aan de commissie van examen zouden toegevoegd zijn, en naar goedvinden er bij zouden assisteren, zonder nogtans eene beraadslagende stem te hebben. Tegen deze bijvoeging heeft de baron *Thenard* zich met warmte verzet; het zou den schijn hebben als wantrouwde men de commissie, zonder dat de zaak meer waarborg aan de kandidaten gaf. Aan het eind der zitting is de stemming over deze bijvoeging tot de volgende bijeenkomst uitgesteld. — In de zitting van gisteren is onder anderen nog de bepaling aangenomen, welke aan den minister voor het openbaar onderwijs het regt geeft om de bijzondere etablissementen van onderwijzers even als de lands-collegien te laten bezoeken.

— Door de Kamer der gedeputeerden is het amendement aangenomen, om de gevangenen na tien jaren cellulaire opsluiting buiten Frankrijk te transporteren en ter beschikking der Regering te stellen, tot dat de tijd hunner gevangenschap verstreken is. Dit amendement heeft de bepaling vervangen dat de gevangenen, na tien jaren cellulaire opsluiting, des nachts in hunne cellen geplaatst, doch over dag gemeenschappelijk besig gehouden zullen worden.

In de kamer der gedeputeerden heeft voorts de minister *Lacave Laplagne* een vijftal ontwerpen voor den aanleg van spoorwegen aangeboden, en wel ten eerste: een weg regtstreeks van Parijs naar Straatsburg, gaande door het dal van de Marne, over Ba le Duc en Nancy, met zijtakken naar Rheims en Metz; ten tweede, een weg van Parijs naar Nantes, tot voorbij Tours; ten derde en vierde, de dubbele verlenging van den weg van Orleans naar Vierzon tot Limoges en tot Clermont; ten vijfde, een weg van Parijs naar Chartres, die tot Rennes zal verlengd worden. Deze vijf spoorweglijnen worden op eene lengte berekend van 2200 kilometers of 500 uren. De uitgave voor den staat zou bedragen 360 millioenen over zes jaren verdeeld, dus 60 millioenen fr. jaarlijks, en de uitgaaf der in den aanleg betrokken kompagnieschappen 250 millioenen. Deze cijfers maken de som uit der begrooting van kosten door de ingenieurs der bruggen en wegen opgemaakt; maar daar bij de uitvoering blijkt dat de kosten dikwijls meer bedragen, rekent men dat de kosten van aanleg der opgenoemde wegen wel op 800 millioenen zullen komen.

— Men verzekert dat door de directeuren van het Ministerie van Financien sedert eenige dagen verscheidene vergaderingen worden gehouden, ten einde een wetsontwerp betrekkelijk het zegel der dagbladen op te stellen. Het zegel der dagbladen zou, naar men wil, geheel vervallen, doch daarentegen eene belasting op de advertentien worden gelegd. In allen gevalle zal dit wetsontwerp eerst in den loop der volgende zitting door de Kamers kunnen worden onderzocht.

— Het aantal der bij gelegenheid van 's Konings naamdag tot ridders van het Legioen van Eer benoemde personen, wordt op tweeduizend vijfhonderd geschat.

— Het is bekend dat voor den hertog *van Orleans* twee standbeelden te paard zullen worden opgerigt, het eene te Algiers en het ander te Parijs. Men heeft nu plan het voor deze hoofdstad bestemde op het plein van het paleis Bourbon te plaatsen.

— Er is thans te Parijs een geschrift over het Fransche zeewezen uitgekomen, hetwelk aan 's Konings zoon, den Prins *van Joinville* wordt toegeschreven, en waarin wordt betoogd, dat Frankrijk het aanbouwen van goede oorlogsstoomschepen te zeer heeft verzuimd en zich daardoor in de onmogelijkheid gesteld, om in geval van eenen zee-oorlog met Engeland te strijden. Dit laatste rijk bezit, volgens dit vlugschrift, 125 oorlogsstoomschepen, waarvan 77 gewapend zijn, terwijl Frankrijk er slechts 43 heeft, en daaronder geen 6 die de vergelijking met de Engelschen kunnen doorstaan.

— Alhier heeft men plan een gebouw op te rigten, waar alle [illegible] gevoed worden en daarenboven nog een klein daggeld ontvangen zullen. Dit gebouw zal alzoo worden ingerigt dat aldaar 20,000 meisjes kunnen verblijven.

— De benoeming van den heer *de Bourqueney* tot ambassadeur te Konstantinopel is thans officieel bekend gemaakt.

— De *Messager* meldt gisteren het volgend telegraphisch berigt:

Perpignan, 13 *Mei*.

« Eene engelsche oorlogsstoomboot van Malta komende, heeft eergisteren te Barcelona de tijding aangebragt, dat de geschillen tusschen den Dey van Tunis en het Sardinische hof bijgelegd zijn geworden. »

— Men heeft hier vernomen, dat de heer *Viluma*, spaansch gezant te Londen, de hem opgedragene betrekking van minister van buitenlandsche zaken aangenomen heeft, en eerstdaags alhier wordt gewacht op zijne reis naar Madrid.

— Uit Madrid schrijft men van den 9den Mei, dat de lang besprokene reis van de koningin met hare moeder en zuster, op den 20sten Mei voortgang zal hebben. De vorstinnen zouden zich over Valencia naar Barcelona begeven, om er de baden te gebruiken en gedurende 40 dagen afwezend blijven. De generaal *Narvaez* werd gezegd de eenige minister te zijn, die de koninginnen zou vergezellen.

— Het *Journal du Havre* meldt, dat de gewezen president van Haïti, de generaal *Boyer* aldaar aangekomen was om naar Southampton over te steken en zich van daar met de stoomboot naar Jamaica te begeven. De ongunstige staat van de gezondheid des generaals wordt als de reden dezer reis opgegeven.

— Het *Journal des Débats* geeft het volgend berigt uit Zwitserland: Wij ontvangen de tijding, dat het gouvernement van Wallis buiten staat om de verdeeldheden in het kanton te bedwingen, de tusschenkomst van den Vorort, het voorzittend kanton, [illegible] heeft. De bevolking van Opper- en Neder-Wallis is tegenwoordig in eene aristocratische en in eene liberale partij verdeeld, [illegible] men worden aangeduid onder den naam van Oud- en Jong-[illegible]land. Daar de Vorort tegenwoordig het gouvernement [illegible] is, die zeer sterk tot de eerste der genoemde partijen [illegible], zullen waarschijnlijk de democratische kantons tegen [illegible] komst van die zijde protesteren. — De *Nouvelliste Vaudois* voegt bij het bovenstaande, dat de [illegible] komst aan-

genomen heeft, eedgenootschappelijke commissarissen heeft afgezonden en zelfs troepen op de been gebragt, over welke den kolonel *Salis-Soglio* het bevel was opgedragen. Van den anderen kant was reeds een protest uit Wallis tegen de interventie ingekomen.

— Ter Beurze van heden (15 Mei) waren genoteerd: 5 pCt. 122,25; 3 pCt. 84,50; Nap. r. 102,30; Spanje 33¼; Id. 3 pCt. 36¼; Rom. L. 104¼.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 16den Mei.

Te Berlijn is den 30den dezes, in den ouderdom van 72 jaren de bekende Generaal der kavalerie *von Borstell* overleden. Geboren in 1773, trad hij met zijn vijftiende jaar in dienst en was in het jaar 1813 Generaal-majoor in het armee-corps van *Bulow* bij den slag van Gross-Beeren. Na den slag van Leipzig rukte hij, tot Luitenant-generaal benoemd, onder *Bulow* in Belgie, en bevond zich in 1815 te Namen, toen er een opstand onder de Saksische troepen, wegens de bekend geworden verdeeling van hun vaderland, te Luik losbrak. *Blucher* zond de muiters naar *von Borstell*, met last, om hen te ontwapenen, de vaandels te verbranden en de voornaamste te laten fusilleren. Hij verzocht om terugneming van dezen strengen maatregel, en toen zijn verzoek geweigerd werd, deed hij het toch niet. Om deze insubordinatie werd hem zijn kommando ontnomen en er werden hem eenige jaren vestingstraf toegekend, die hij ook te Maagdeburg onderging. Hij kreeg echter spoedig gratie van den Koning en in 1817, na den dood van *Bulow*, werd hem het bevel over het eerste armee-corps gegeven. Later tot Generaal der kavallerie benoemd, kommandeerde hij de Rijnprovincie, werd in 1840 daarvan ontslagen, en door den tegenwoordigen Koning van Pruissen tot lid van den Staatsraad en Kabinetsminister benoemd.

— Te Gesecke bij Paderborn hebben den 9den beklagenswaardige gebeurtenissen plaats gehad. Volkshoopen rotteden zamen en overvielen de woningen der Joden, die alle, ééne uitgezonderd, waarin eene kraamvrouw was, meer of minder vernield werden. Als aanleiding tot deze daad van geweld wordt verhaald, dat een eerwaardige geestelijke een naamloos schrijven ontvangen zou hebben, vol van de grootste beleedigingen en lasteringen tegen de katholijke kerk. De inhoud werd spoedig bekend, en men kwam op het vermoeden, dat deze laster- en dreigbrief van de Gesecker Joden afkomstig was. Dit veroorzaakte verbittering en men meende hen daarvoor te moeten tuchtigen.

— Het volgende wordt uit Weenen gemeld:

»Naar men verneemt, zijn de pogingen, welke onlangs te Weenen en Berlyn gedaan zijn, om de erkenning van Koningin *Isabella* te verwerven, andermaal mislukt. In Berlyn moet vooral de Fransche gezant, graaf *Bresson*, die aldaar ten hove zeer gezien is, zich veel moeite tot bereiking van dat doel gegeven hebben, doch te vergeefs. Naar het schijnt, wil de Pruissische regering ten deze geheel in overeenstemming met de Oostenrijksche handelen, en stelt deze laatste hare erkenning afhankelijk van het huwelijk der Koningin van Spanje en van het treffen eener schikking met Don *Carlos*, zoodat deze zaak nog wel eenigen tijd onafgedaan zal blijven. Uit het oogpunt der belangen van Duitschland beschouwd, is het te betreuren, dat men, om het beginsel eener twijfelachtige legitimiteit te handhaven, van allen invloed op Spanje afstand gedaan en zoo doende niet alleen wat het staatkundige, maar ook wat de handelsbelangen betreft, aan de Engelschen en Franschen in dat land de handen vrijgelaten heeft. Als men van den eenen kant de belangrijkheid, welke Spanje voorheen voor den Duitschen handel gehad heeft en aan den anderen kant de beperktheid der uitwegen van Duitschland in aanmerking neemt, dan is het moeijelijk te begrijpen, dat tot dusverre noch door Oostenrijk, noch door de Tolvereeniging iets gedaan is, om de voormalige handelsbetrekkingen weder aan te knoopen.»

— In den Kerkelijken Staat hebben nog van tijd tot tijd arrestatien plaats: den 2 dezer zijn te Bologna in hechtenis genomen de heer *Galetti*, beroemd advocaat, de heeren *Orsini*, militaire leverancier, en eenige andere personen. In Ancona, te Rimini en elders zijn ook verdachte inwoners gevat.

— Te Munchen zijn brieven uit Athene, van den 27 April, ontvangen. Volgens dezelve was het den nieuw benoemden minister *Maurocordatos* en deszelfs ambtgenooten nog niet gelukt, om de bij een groot deel der bevolking tegen hen heerschende vooringenomenheid te overwinnen, en liet het zich steeds aanzien, dat het hun zeer moeijelijk zou vallen, zich tegenover de verschillende hun vijandige partijen staande te houden.

De Triëstsche brieven uit Athene, van een' dag vroeger, stemmen daarmede geheel overeen. De toestand van het kabinet werd te moeijelijker, naardien de Nappisten en de partij van *Koletti* zich de hand hadden gegeven. De troepen in Morea en Rumelië waren versterkt. Men hoorde van roovers-gevallen, en op vele punten vertoonden zich kenteekenen van oproer. Men zeide, dat de vreemde schepen spoedig wederom in den Piraeus zouden verschijnen, daar men bij de verkiezingen het ergste vreesde.

— In eenen brief van de Turksche grenzen, van den 29. April, leest men het volgende:

«De buitensporigheden der Albanische benden in Bulgarye duren ongestoord voort, en de met zoo veel ophef aangekondigde maatregelen der Porte, om dezelve te onderdrukken, blijken zoo al niet geheel krachteloos, dan toch zeer onbeduidend te zijn. Voor weinige dagen hebben de Albaniërs de stad Vrania berend en stormenderhand ingenomen. De Pacha vlugtte naar Bitoglia. Na aldaar vreesselijke verwoestingen aangerigt te hebben, waarbij vele Christenen werden afgemaakt, trokken de bloeddorstige benden naar Leskowaez op, ten einde zich aldaar van levensmiddelen en oorlogsbehoeften te voorzien, welke hun door den Pacha, onder het voorwendsel van daardoor onvermijdelijke plunderingen en grootere schade te voorkomen, vrijwillig werden afgestaan; dit verhinderde intusschen niet, dat dit gespuis roofde zooveel het slechts kon. Het getal dezer roovers schijnt dagelijks aan te groeijen en hetzelve wordt thans door ooggetuigen op vele duizenden geschat; met reden vreest men, dat zij zich binnen korten tijd tot een formeel krijgsleger zullen organiseren, welks ondernemingen des te gevaarlijker moeten worden, naar mate de Porte langer wacht met het aanwenden van krachtige maatregelen. En wat zal het gevolg zijn, wanneer het zelfs den Arnauten gelukt, de ligtgeloovige Turken in Bulgarye en elders er toe over te halen, om met hen gemeene zaak te maken?»

ENGELAND.

LONDEN, den 15den Mei.

Gisteren is het in het Lagerhuis tot eene beslissing gekomen, omtrent de voordragt van den werktijd in de fabrijken. De bepaling, vroeger door lord *Ashley* in de voordragt gebragt, dat de werktijd tot 10 uren zou beperkt worden, is met 297 tegen 159 stemmen ter zijde geschoven, en het bewind heeft hieromtrent dus de bovenhand behouden.

Daar het ministerie zijn voortdurend bestaan van het lot, dat het voorstel van lord *Ashley* zou ondervinden, had afhankelijk gemaakt, is deze uitslag als eene niet onbelangrijke zegepraal van dat bestuur te beschouwen. De door hetzelve verworvene meerderheid is veel grooter dan men had vermoed. De vrienden van den minister *Peel* zelven noemen de stemming in het lagerhuis eene treurige zegepraal. Die staatsman heeft zijn tegenstand van het gedane voorstel hoofdzakelijk daarop gegrond, dat de vermindering van het aantal werkuren eene voor de lagere volksklassen verderfelijke verlaging van werkloonen zou na zich slepen, of wel bij de »wanhopige« mededinging, die het Britsche fabrijkwezen ontmoette, dat fabrijkwezen hoogelijk zou benadeelen, en zulks op een oogenblik, dat het, zoo wel als de handel, zich van vroegere kwijning begon te herstellen. Hij zeide in zijne rede, dat de voorgestelde bepaling den uitvoer van fabrijkgoederen ter waarde van 35 millioen ponden sterling, het aan den gang houden van fabrijkwerktuigen tot eene gezamentlijke kracht van 100,000 paarden en den arbeid van 450,000 personen betrof. Liever wilde hij, zoo als hij zeide, aftreden, dan medewerken tot een' wel populairen, maar voor de veiligheid van den Staat verderfelijken maatregel.

Intusschen is alhier den 11den, onder het voorzitterschap van lord *Ashley*, eene vergadering gehouden tot vorming van een genootschap tot verbetering van den toestand der lagere volksklasse. De bisschop van *Salisbury* en andere kerkelijken benevens verscheidene leden van het lagerhuis waren daar tegenwoordig. De voorzitter ontwikkelde in eene korte rede het doel der vereeniging, bestaande onder anderen in het verschaffen van betere woningen aan de behoeftigen, in de uitbreiding van het stelsel der verdeeling van gronden voor landerijen, tuinen en hutten, en in het oprigten van hulpgenootschappen, die geld ter leen verstrekken zouden. Nog andere leden hebben het woord gevoerd en de voorstellen in het midden gebragt die eenparig zijn aangenomen. Uit eene dier toespraken bleek, hoe een gedaan onderzoek had aangetoond, dat in de hoofdstad, niet ver van eene der aanzienlijkste pleinen, 625 huisgezinnen wonen, die ieder slechts één bed ten gebruik hebben. Ten slotte is de heer *Ashley* met algemeene stemmen tot president van het comité verkozen en eene lijst voorgelezen van reeds gedane inschrijvingen, waaronder zeer aanzienlijke waren.

— De jongste berigten uit Amerika, van den 19 April, zijn belangrijk. Er is, den 12 te voren, een traktaat van *vereeniging tusschen de Staten van Noord-Amerika* en *Texas* gesloten, hetwelk onmiddellijk aan de goedkeuring van den Senaat zou worden onderworpen. Onze bladen ergeren zich zeer over dit gedrag, bestrijden het uit allerlei oogpunten en hopen vooral nog, dat de Amerikaansche Senaat hetzelve zal verwerpen. Sommigen meenen, dat deze daad is aan te merken als eene poging van den president *Tyler*, om, bij de aanstaande verkiezingen, aan het bewind te blijven; doch men gelooft niet, dat de meerderheid in Amerika de vereeniging van Texas wil, ten koste van de vriendschap met Engeland, ja eenigermate van Frankrijk.

Dezelfde berigten uit New-York maken nog van eene andere moeijelijkheid gewag, die tusschen de Vereenigde Staten en Groot-Brittannie is opgerezen. De heer *Calhoun* had namelijk bij de onderhandelingen over de bezittingen der beide landen aan de noordwestkust van Amerika, aan de zijde van Oregon, als ultimatum voorgesteld, om eene lijn, die in de rigting van den 49sten graad noorderbreedte zou loopen, tot grenslijn tusschen de wederzijdsche bezittingen vast te stellen. Die eisch was aan den Britschen gezant, den heer Pakenham, zoo buitensporig voorgekomen, dat hij nieuwe instructien van zijn hof had gevraagd.

— Gisteren stonden de 3 pCt. gec. 99¾; Ned. 2½ pCt. 61⅝; 5 pCt. 100¼; Bras. 81³/₈; Mexico 35 drie achtste; Portugal 47¼; Spanje 24¾; 3 pCt. 35¾; Chili 55.

BELGIE.

BRUSSEL, den 17den Mei.

De kamer van vertegenwoordigers heeft, in hare zitting van den 15den Mei, het voorstel van den heer *Delehaye*, strekkende, om de beslissing over het invoeren van differentiële regten ter bevordering van de Belgische scheepvaart en koophandel uit te stellen, tot dat de regering hare voorstellen tot opbeuring van het Belgische fabrijkwezen had doen kennen, met 51 tegen 27 stemmen verworpen. Het voorstel was door de afgevaardigden uit Vlaanderen, en zelfs door den gouverneur van Oost-Vlaanderen, die tevens lid der kamer is, krachtig ondersteund, doch werd door den minister *Nothomb* bestreden. In de zitting van Maandag den 20sten zou nu het voorstel van den heer *Meeus* behandeld worden, die thans het beginsel van de invoering der differentiële regten wil hebben aangenomen, doch de toepassing daarvan tot een volgend jaar uitgesteld. Dit lid heeft nog nader als zijne meening ontwikkeld, dat men den tusschentijd moest te baat nemen, om onderhandelingen met Nederland aan te knoopen, en het belang betoogd, hetwelk Belgie bij het bestaan van naauwe vriendschapsbetrekkingen met dat land had. De heer *Verhaegen* heeft gezegd, dat de ministers heimelijk de aanneming van het voorstel van den heer *Meeus* wenschten.

— Het belgische driemastschip *de Schelde*, gevoerd door den luitenant ter zee *J. F. Eyckholdt*, vroeger gezaghebber van de *British Queen*, is den 12den dezer van de reede van Vlissingen in zee gezeild, om de expeditie-reis naar Singapore, Manilla en China aan te vangen.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 18den Mei.

In onze stad heeft zich heden het gerucht verbreid, dat er gisteren avond op den spoorweg van Brussel naar Antwerpen een groot ongeluk zou zijn voorgevallen. De wagen van het konvooi, volgende op den stoomwagen en die gewoonlijk met goederen geladen is, zou te zwaar beladen geweest en daardoor gebroken zijn, terwijl de volgende wagens, waarin de reizigers zich bevinden, in hunne vaart op den gebroken wagen komende, uit het spoor geworpen en omgeslagen waren, van welken schok en val een aantal reizigers het slagtoffer was geworden. — Wij wachten nadere berigten af, om de bijzonderheden van dit betreurenswaardig ongeluk te doen kennen.

— De Israëlitische gemeente alhier heeft bij de ramp, die op Zaturdag den 4den dezer haar Synagoge trof, waardoor zij van dien tijd af, bij gebrek aan een gebouw, van alle openbare godsdienstoefening versteken is, heden wederom een nieuw ongeluk te betreuren, waardoor op nieuw blijkt de bouwvallige staat van dit gehuurde gebouw, als plaats hunner godsdienstoefening bestemd, en dat hen nog voor langere schorsing der openbare eeredienst doet vreezen. Een der werklieden, *Barth Askamp* genaamd, vader van een huisgezin, aan het herstellen van het dak bezig zijnde, had het ongeluk van door dit zeer wrakke latwerk heen te vallen, waardoor hij jammerlijk gekneusd is, een been gebroken heeft, en dadelijk onder hevige pijnen naar huis heeft moeten gedragen worden. Gelukkig nog, dat zulks niet eenige uren later heeft plaats gehad, wanneer na de instorting van den 4den dezer, de eerste Sabbathdienst daarin weder zoude hebben plaats gevonden, en er nog grooter verwarring daardoor had kunnen ontstaan. Dit een en ander doet de gemeente echter reikhalzend naar de middelen verlangen, om het voor hunne godsdienst aangekochte gebouw spoedig als Synagoge te kunnen doen inrigten.

— Z. M. de Koning is Woensdag morgen met een' buitengewonen spoortrein van 's Hage naar Amsterdam en verder, insgelijks langs den spoorweg, naar Utrecht en vervolgens naar Soestdijk en het Loo vertrokken. Ten 12 ure op den middag is ook H. M. de Koningin, vergezeld van de Prinsen *Alexander* en *Hendrik*, naar Soestdijk vertrokken.

— Uit 's Hage schrijft men voorts van gisteren:

» Z. M. de Koning wordt dezen nacht ten 3 ure, komende van het Loo en Soestdijk, aan het station van den Rijnspoorweg te Utrecht verwacht, om van daar onmiddellijk, met een extra trein, naar Amsterdam en vervolgens op gelijke wijze van daar naar deze residentie terug te keeren. Door dit versnelde middel van vervoer kan men dus Z. M. bereids voor 6 ure in den ochtendstond alhier verwachten."

— Bij besluit Zijner Majesteit van den 12den dezer, n°. 49, is aan den gepensionneerden kapitein der infanterie *J. P. L. G. Tissot van Patot*, bij gunstige uitzondering en zonder gevolgtrekking voor anderen, de rang van majoor verleend, zonder bezwaar van 's Rijks schatkist.

— Bij besluit van den 13den Mei jl., n°. 74, heeft Zijne Majesteit den heer *J. A. W. Boerkamp*, rector der Latijnsche school te Grave, benoemd tot honorair lid der provinciale commissie van onderwijs in Noord-Braband, ter vervanging van den heer mr. *W. A. H. van Tuerenhout*, burgemeester der gemeente Gassel, overleden.

— Men schrijft uit 's Hertogenbosch van 16 Mei:

» Uit een verslag door het hoofdbestuur der maatschappij tot verzachting van het lot van behoeftige kraamvrouwen en hare pas geboren kinderen in de provincie Noord-Braband, onder de bescherming van H. M. de Koningin der Nederlanden, en onder voorzitting van mevrouwe *M. Borret*, geboren *Vermeulen*, echtgenoot van Zijne Exc. den heer staatsraad, gouverneur der provincie, omtrent den toestand der maatschappij, bij het einde van het *vijftiende* jaar van haar bestaan opgemaakt, blijkt onder anderen: dat door deze edele en menschlievende inrigting, in een tijdvak van vijftien jaren, 3982 vrouwen, door het uitreiken van volledige pakjes goederen zijn bedeeld geworden en aan 4198 vrouwen, geldelijke ondersteuningen in behoeftige omstandigheden zijn verleend."

— Aan alle gevestigde handboogschutterijen dezer provincie, wordt langs dezen weg voorloopig kennis gegeven, dat er door de societeit *de Harmonie* te Eindhoven, op maandag den 10 Junij aanstaande, andermaal een wedstrijd zal gehouden worden, dat de prijzen zullen bestaan in *eene zilveren vergulde*, *eene zilveren* en *eene bronzen medaille*; de laatste zal aan de verst komende worden uitgereikt. Den heeren schutters, welke zullen mededingen, zal na afloop van den wedstrijd, een heerlijk collation worden aangeboden en zullen ook deze heeren vrijen toegang hebben tot het bal, dat op gemelden dag zal worden gegeven.

— Uit Nijmegen wordt gemeld, dat te Grave eenige achtentwintigstuiverstukken in betaling zijn gegeven, welke van zoogenaamd berlijnsch zilver zouden vervaardigd zijn. — Uit Zutphen schrijft men dat aldaar een geregtelijk onderzoek is ingesteld tegen twee aldaar uit Deutichem gearresteerde personen, ter zake van het in omloop brengen van valsche guldenstukken, waarvan de hoofddader zou zijn zekere graveur uit Deutichem, die op het vernemen van gezegde arrestatie, zich door de vlugt gered heeft.

— Het heeft Z. M. den Koning behaagd, bij eene autorisatie van den 25 April jl. goed te keuren de verkiezingen van de heeren en *J. A. Kruseman*, tot leden, en van de heeren *Mozes Mendelssohn Bartholdy*, te Leipzig, *Leo van Klenze*, te Munchen en *P. de Roche* te Parijs, tot geassocieerden der vierde klasse van het Koninklijk Nederlandsch Instituut van Wetenschappen, Letterkunde en Schoone Kunsten. Onder dezelfde dagteekening zijn door Hoogstdenzelven mede goedgekeurd de verkiezingen van de heeren *C. Ullmann*, te Heidelberg, en *B. Biondelli*, te Milaan, tot geassocieerden der tweede klasse deszelven Instituuts.

— Uit Rotterdam schrijft men van gisteren:

» Naar de geruchten te oordeelen, welke dienaangaande sedert eenige dagen liepen, zou men gemeend hebben dat het reeds uitgemaakt was welke rigting de spoorweg tusschen Utrecht en Rotterdam nemen, en op welk punt die hier ter stede uitkomen zou. Men meent echter stellig te kunnen mededeelen, dat daaromtrent nog niets met eenige de minste zekerheid is vastgesteld, en dat alles zich tot hier toe bepaald heeft tot proefnemingen en opmetingen, ten einde te zien welke rigting de beste zou wezen. Het nederstellen van bakens of staken voor die proefnemingen, op verschillende plaatsen, heeft hoogst waarschijnlijk tot de bovenbedoelde geruchten aanleiding gegeven. Alleen meenen wij hier nog te kunnen bijvoegen, dat de heeren ingenieurs *van der Kun* en *Conrad*, de eerste voor den Rijnspoorweg, en de andere voor den Hollandschen spoorweg, uitgenoodigd zijn zich ten deze zoo veel mogelijk te verstaan, ten einde de twee wegen, *casu quo*, op de beste wijze met elkander in verband te brengen."

— Men leest in het Nederlandsch Kunstblad, een, sedert eenigen tijd alhier bij den boekverkooper *de Groot* uitkomend en geheel aan de schoone kunsten gewijd weekblad, het volgende:

» Tot de zaken die in de laatste jaren veel verbeterd zijn, behoort ook de inrigting en plaatsing der schilderijen op het koninklijk museum te 's Gravenhage. Orde en goede smaak zijn, naar het ons toeschijnt, de eigenschappen der tegenwoordige directeuren. Wij merkten dit vooral op tijdens ons laatste bezoek in het [illegible] maand, toen alle stukken, uit hoofde van eenige [illegible] eene verschikking ten deel zou vallen. Deze [illegible] bepalen zich tot de volgende: 1°, eene voorstelling van twee figuren ten halven lijve, door *Jacob Jordaens*, welk stuk men vinden kan op

het portaal, digt bij het venster, ter linkerzijde van waar men optreedt. Het is in den stijl van zijnen meester *Rubens*, of liever, het onderscheidt zich door den hoogen raad van bedrevenheid, dien *Jordaens* in het koloriet bereiken mogt, en aldaar is ten toon gespreid; 2°, een stuk van *Ludolf Bakhuizen*, voorstellende een maritiem etablissement, waarschijnlijk te Amsterdam, maar dat thans niet meer bestaat; 3°, het borstbeeld van *Willem III*, met bloemen omkransd, door *Daniel Seegers*, welk stuk, om zijne uitvoerige behandeling, zoowel als om zijne krachtige kleur, algemeene opmerking verdient. Alleen reeds om deze drie stukken zijn wij verpligt de kunstenaars en liefhebbers tot een bezoek op het museum uit te lokken.

Volgens hetzelfde blad zou het vervaardigen der vijf kolossale beelden, welke den voorgevel der nieuw gebouwde St. Antoniuskerk, aan den Boschkant te 's Gravenhage, moeten versieren, den beeldhouwer *Georges* te Utrecht zijn opgedragen.

— Uit Middelburg schrijft men van den 15den Mei:

» Het afbranden der meestoof in den Wilhelmina-polder wordt thans meer uitvoerig uit Goes aldus vermeld:

» Vrijdag den 10den ontwaarde men te Wilhelminadorp, des avonds ruim 9 ure, terwijl de meeste bewoners zich reeds ter ruste hadden begeven, brand in de ten jare 1817 gebouwde meestoof *Holland*, gelegen aan den achterweg van het dorp, digt bij de kerk. Binnen nog minder dan een half uur stond het grootste gedeelte van het gebouw, hetwelk van hout was, in lichtelaaije vlam, zoodat men de voorhanden zijnde en zoo spoedig mogelijk aangebragte blusschmiddelen aanwendde, om het steenen gedeelte, de zoogenaamde heete stoof, te behouden. Daar het gelukte, om de brandende gebindten en balken, waarmede het brandende gedeelte aan het steenen gebouw verbonden was, naar beneden te halen, slaagde men, na groote inspanning, om de vlam, die ook het overige gedeelte had aangetast, meester te worden, waartoe 2 spuiten, van hier dadelijk na het ontdekken van den brand derwaarts gezonden, mede behulpzaam waren. Ook van naburige gemeenten zijn later brandspuiten te hulp gesneld.

« De oorzaak van het ongeval is onbekend. De brand is ontstaan aan de westzijde des gebouws bij den paardenstal, die sedert lang niet gebruikt was; het gebouw was overigens nagenoeg ledig; doch op den zolder was een vrij groote voorraad turf. Ware zulk eene ramp voorgevallen in het drukke van de teelt, dan zou zulk een brand wel veel aanzienlijker schade hebben ten gevolge gehad dan nu is aangebragt; volgens informatie was het gebouw enz. voor brandschade verzekerd.

» Geene andere gebouwen hebben letsel bekomen, waartoe ook de regen, welke na vijf weken droogte juist in dien avond viel, zekerlijk heeft medegewerkt."

— Bij Koninklijk besluit van den 8sten dezer, is vastgesteld eene 193ste Koninklijke Nederlandsche loterij, welke zal bestaan uit 23,500 loten, 11,750 prijzen en 53 premiën. Voorloopig zal een getal van 1200 heele loten worden afgezonderd en beschikbaar gehouden, om aan particulieren tegen den inlegprijs te worden afgegeven. De collecte zal geopend worden op Maandag, den 3 en gesloten op Zaturdag, den 15 Junij 1844. De trekking van de eerste klasse zal aanvangen op den 1 Julij, van de tweede op den 15 Julij, van de derde op den 29 Julij, van de vierde op den 12 Augustus en die der laatste klasse op den 26 dier maand; de laatste honderd nommers zullen Vrijdag, den 20 September worden getrokken.

— In bijzondere brieven uit Oost-Indië wordt verzekerd, dat uit de wateren van China een gewapend Engelsch vaartuig naar de kusten van Japan gestevend is, schijnbaar met last om dezelve op te nemen, maar in der daad, om te beproeven, of de mogelijkheid bestaat, betrekkingen met dat rijk aan te knoopen, welke tot dus verre door de Japanezen aan de Britten volstandig geweigerd zijn.

— Den 13 dezer heeft zich te Dusseldorp iemand op eene verschrikkelijke wijs van het leven beroofd. Hij heeft zich, namelijk, op het oogenblik dat de spoortrein aankwam, dwars over den weg gelegd en zoo digt, dat het onmogelijk was den trein te doen ophouden. Het ligchaam van den ongelukkige is geheel verbrijzeld.

192ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

VIJFDE KLASSE.

21e Trekking. Nos. 11141, 14200, ieder een prijs van *f* 1000.
22e Nos. 20309, 10322, ieder *f* 1500; Nos. 1279, 12420, 129, 4494, 18788, ieder *f* 1000.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (17 *Mei*) waren omgezet: Ned. 2½ pCt. 60¾, ⅝, derf. zest.; Nieuwe 3 pCt. 75¼, 75; dito 5 pCt. 100¾; Syndic. 4½ pCt. 99, 98 15/16; 3½ pCt. 86⅞; Handelmaats. 145, 144¾; O. Indie 5 pCt. 100, een zest.; Rijn Spoorweg 108, 107. Aand. Holl. Spoorw. 114, 115, 111, 112; Ardoins 22 negen zest.; Coupon 26¼, 27½; dito 3 pCt. 36; Portug. te Lond. 2½ pCt. 47, ⅛; Oude Russen 106⅝; 4 pCt. 90¾, derf. zest.; Columb. 11½; Onbep. Gr. 12¾.

*** Degenen die iets verschuldigd zijn of te vorderen hebben van de Nalatenschap van wijlen den Heer H. W. JORK, overleden te *Breda* den 18 April 1844, gelieve daarvan aangifte te doen en hunne Schuldvorderingen in te leveren bij M. SWEEP, te *Breda*, Brugstraat, C, No. 24.

VERPACHTING VAN CIRCA 435 BUNDERS EXTRA BESTE

HOOI- EN WEILANDEN.

Op *Woensdag den* 22 *Mei* 1844, des middags ten 12 ure, zal, bij het Polderhuis van *Jannezand*, gelegen onder *Dussen*, ten overstaan van den te *Dussen* residerenden Notaris DI MIDDELKOOP, voor het saizoen van den jare 1844, in perceelen, publiek worden

VERPACHT:

De HOOI- en WEILANDEN van de hoog omkade Polders *Oud-* en *Nieuw-Jannezand* en *Middelland*, gelegen onder *Dussen* en *Drimmelen*, groot 325 Bunders.

Alsmede op *Zaturdag den* 25 *Mei* 1844, des middags ten 12 ure, op het Polderhuis van *Happenhennip*, ten overstaan van denzelfden Notaris:

1°. De extra schoone HOOI- en WEILANDEN van den hoog omkaden Polder *den Happenhennip*, met het nieuw Poldertje daarbij, liggende langs de *Witboomen Kil*, in den *Verdronken Waard* van *Zuid-Holland*, over den kop van het eiland *Dordrecht*, groot 75 Bunders.

2°. dito van de *Bloemplaat*, liggende op den hoek van het *Sleurgat* aan den dam van *Steenenmuur*, groot circa 40 Bunders.

Aanwijzing zal geschieden daags voor en op den morgen der Verpachtingen, en informatiën te verkrijgen van *Jannezand* bij den Rentmeester STERLING te *Dordrecht* en bij PIETER KELLER op het Polderhuis van *Jannezand*.

Alsmede van *Happenhennip* en *Bloemplaat* bij gemelden Heer STERLING, bij den Opziener JOH. KELLER te *Lage Zwaluwe* en bij CORNs. DE WIT te *Nederhardinxveld*.

OPENBARE VERPACHTING VAN

ONGEVEER 322 BUNDERS UITMUNTEND GOED HOOILAND.

De Notaris J. W. VAN DER ELST, gevestigd te *Werkendam*, zal over het saizoen dezes jaars PUBLIEK VERPACHTEN:

Op *Donderdag den* 23 *Mei* 1844, des namiddags ten 2 ure, in het huis staande op den Polder *den Hardenhoek*, gelegen onder *Werkendam*,

172 Bunders HOOILAND, als op den Polder *den Hardenhoek* onder *Werkendam*, op den Polder *den Heynst* onder *Sliedrecht*, op de Poldertjes *den Hond*, en *de Kat*, tegenover den Polder *den Hardenhoek*, op den Polder *L. Bos*, en *den Suylenpolder* beiden in *den Meerkolenest* onder *Sliedrecht*, op *Huibert de Baatsplaat* tegenover de Kerk van *Sliedrecht*, de *Lange Zuiging*, benevens het gedeelte des Polders den achtersten *Kievitswaard* onder *Werkendam*, met de Kade en het Buitenland van den gemelden achtersten *Kievitswaard*, en *het Jagertje*.

En op *Donderdag den* 30 *Mei* 1844, des namiddags ten 2 ure, ter Herberge van C. BRETZ te *Werkendam*,

150 Bunders HOOILAND, als op *den Kraainest*, en *den Thomaswaard* onder *Werkendam*, en op *de Moordplaat*, en op den daarbij gelegen zoogenaamde *Kleinen polder*, onder *Made* en *Drimmelen*, en op een poldertje gelegen onder *Dewerken*, langs den *Sasdijk*, genaamd *de Nes*.

Uit de hand te Koop, tegen billijken Prijs:

TWEE schoone welluidende PARIJSSCHE WALDHOORNS, de eene een *Cor Solo* met alle BEUGELS, de tweede met twee *Pistons*, mitsgaders eenige zuiver toongevende B en C CLARINETTEN en FLUITEN, alsmede eene schoone collectie HARMONIE- en MILITAIR-MUZIJK, zeer geschikt voor HARMONIE-GEZELSCHAPPEN.

Dagelijks te zien, van 10 tot 1 uur, bij T. RÜHLING, gewezene Kapelmeester der Koninklijke Militaire Akademie, in de Visscherstraat, No. 318.

GEWONE VERKOOPZAAL

Veemarktstraat, *Lett.* *D*, *No.* 178, *te Breda.*

Op Woensdag den 22 Mei 1844, PUBLIEKE VERKOOPING VAN MEUBLAIRE GOEDEREN, benevens eene aanzienlijke partij ELLEN-GOEDEREN bestaande in: Katoenen, Bonten, Merinossen, Mousselines, Mousseline Laines, Linnens, Witte Katoenen, Bukskins, fraaije Omslagdoeken, eenig gemaakt Goud en Zilverwerk, enz. —

Daags te voren Dingsdag op de gewone manier te zien.

*** Les personnes atteintes du Mal de Dents trouveront un prompt soulagement dans l'emploi de l'EAU O'MEARA, qu'on peut se procurer à *Breda* chez Mr. H. J. VAN DEN GOORBERGH, et dans toutes les villes. Cette préparation est très salutaire aux gencives et à l'email dentaire.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.